

MODERN GREEK / GREC MODERNE / GRIEGO MODERNO A1

Standard Level / Niveau Moyen (Option Moyenne) / Nivel Medio

Thursday 13 May 1999 (afternoon)/Jeudi 13 mai 1999 (après-midi)/Jueves 13 de mayo de 1999 (tarde)

Paper / Épreuve / Prueba 1

3h

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Do NOT open this examination paper until instructed to do so.

This paper consists of two sections, Section A and Section B.

Answer BOTH Section A AND Section B.

Section A: Write a commentary on ONE passage. Include in your commentary answers to ALL the questions set.

Section B: Answer ONE essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

NE PAS OUVRIR cette épreuve avant d'y être autorisé.

Cette épreuve comporte deux sections, la Section A et la Section B.

Répondre ET à la Section A ET à la Section B.

Section A: Écrire un commentaire sur UN passage. Votre commentaire doit traiter TOUTES les questions posées.

Section B: Traiter UN sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres); les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS CANDIDATOS

NO ABRA esta prueba hasta que se lo autoricen.

En esta prueba hay dos secciones: la Sección A y la Sección B.

Conteste las dos secciones, A y B.

Sección A: Escriba un comentario sobre UNO de los fragmentos. Debe incluir en su comentario respuestas a TODAS las preguntas de orientación.

Sección B: Elija UN tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

ΕΝΟΤΗΤΑ Α'

Σχολιάστε ένα από τα ακόλουθα κείμενα:

1. α'.

5   'Ο Γρηγόρης άναρωτήθηκε άλλη μία φορά πού πράγματι νά
              βρίσκεται ό πατέρας του καί δέν είχε καμιά άμφιβολία πώς, άν τό
              φονικό δέν αλλάζει τόν τόπο, αλλάζει καί μάλιστα μέ τό παρα-
              πάνω τούς ανθρώπους, τόν φονιά, τόν σκοτωμένο καί όλους σχεδόν
              τούς συγγενείς τους. Έτσι μέ τό νά είναι άναγκασμένος ό φονιάς
              νά φυγοδικεί, καί τούς δικούς του ανθρώπους, αλλά καί τούς
              συγγενείς του θύματος ταλαιπωρεί, καθώς όλοι έρευνούν καί
              πασχίζουν νά τόν βρουν, για διαφορετικούς, ώστόσο, λόγους ό
              καθένας τους. Καί ό ίδιος πάλι ό φονιάς όχι μόνο δέν έχει ένα
              10   μέρος σταθερό νά μένει, αλλά καί ή τροφή του αλλάζει, άλλο
              πέφτει για ύπνο καί άλλο σπώνεται τό πρωί, λύνει τό ζωνάρι
              του καί άποπατεί. Ίδιαίτερα για τόν Δίκαιο, πού συνήθιζε νά
              περιφέρεται στό άμπέλι του από τό πρωί ως τό βράδυ, εκεί νά
              κοιμάται, εκεί νά άποπατεί, ή μεταβολή υπήρξε πολύ μεγάλη, όπως
              15   πολλές φορές παραδέχθηκε.

              Μεγαλύτερη μεταβολή υπέστη, βέβαια, ό Ζερβός. Ή σφαίρα
              του μάνλιχερ, μέ τό όποιο πυροβολήθηκε, όσο γυαλισμένη καί
              λαδωμένη νά ήταν από τόν Δίκαιο, όσο μικρή τρύπα καί νά
              προξένησε αρχικά, διαπέρασε τό δέρμα μέ όρμη καί άφού τρύπησε
              20   τό στομάχι καί διέρρηξε όργανα βασικά, πού βοηθούν τήν πέψη καί
              στή συνέχεια τήν άφόδευση, βγήκε δημιουργώντας μεγαλύτερη όπή
              από τήν πλάτη χαμηλά, συντρίβοντας μάλιστα δύο σπονδύλους. Μέ
              τή συνεχή καί πολύωρη αίμορραγία καί τή διαρροή τών όξέων, ό
              άνθρωπος στέγνωσε καί ή ψυχή του πού, όπως λέγεται, όμοιάζει
              25   μέ πεταλούδα μεταξιού, καί κατοικεί λίγο ύψηλότερα στό
              διάφραγμα, έπεσε καί πνίγηκε στά άκίνητα ύγρά, στό πηχτό αίμα
              καί στή χολή. Ό,τι ζωντανό βρήκε ό Γρηγόρης τό πρωί του φόνου
              νά περιφέρεται γύρω από τό σώμα του Ζερβού, ήταν κάμποσες
              30   μύγες, αυτές πού γεννιούνται από τόν θάνατο του ανθρώπου. Στο
              ρουθούνι όμως του σκοτωμένου ήταν φοβισμένη μία μαύρη μύγα,
              μικρή, μέ φτερά μεγάλα πού ζεί καί κινείται μέσα στό αίμα τών
              ζωντανών, αλλά όταν χυθεί τό αίμα ξεραίνεται κι αυτή καί
              τελειώνει.

              'Ο Γρηγόρης μαχαιρώθηκε πολύ άργότερα, για τήν ακρίβεια
              35   ύστερα από τρία χρόνια καί τρεις μήνες, τόν Νοέμβριο του 1931,
              κάπου ανάμεσα στην έορτή του άγίου Μηνά καί τόν άποκεφαλισμό
              της άγίας Αϊκατερίνης. Τότε είδε καί τά δικά του σπλάχνα νά
              χύνονται στό ποτάμι, μαχαιρωμένος από τον γιό του θύματος, τόν
              Μάρκο Έμμανουήλ Ζερβό, καί τότε έφερε πάλι στή μνήμη του τον
              40   σκοτωμό του Ζερβού, μολονότι ό τόπος ήτανε άλλος. Μελέτησε
              έπειτα καί έκρινε τή ζωή του μέ τήν ταχύτητα πού μόνο τούς
              έτοιμοθάνατους καί μάλιστα τούς μαχαιρωμένους χαρακτηρίζει.
              Ποιά ήταν ή τελική κρίση του παραμένει αδιάφορο. Αυτό πού έχει
              σημασία είναι πώς ό Γρηγόρης μίκρυνε τότε τόν χρόνο καί τόν
              45   συμπίεσε, ώστε από άργός καί μακρύς νά γίνει γρήγορος καί
              βραχύς καί από τόν Νοέμβριο μήνα, πού ψυχός πολύ κατεβαίνει
              από τό βουνό καί οι άστερισμοί εισέρχονται στον χειμώνα, ό γιός
              του Δίκαιου όπισθοχώρησε στον ζεστό Αύγουστο καί μάλιστα τρία
              50   ολόκληρα χρόνια πίσω. Έτσι μισός μέσα στό ποτάμι, μισός στην
              όχθη, άκουσε πάλι καθαρά τίς μύγες πού γεννιούνται όταν πεθαίνει
              ό άνθρωπος, καί ένιωσε μέσα στά ρουθούνια του τό πέταγμα της
              μαύρης μύγας, πού έχει φτερά χρυσά καί πόδια σιδερένια, πού
              παιρνει τόν άνθρωπο καί τόν σηκώνει ψηλά δύο ή τρία μέτρα ή καί
              55   καμιά φορά περισσότερα καί ύστερα τόν αφήνει καί βροντά πάνω
              στή γη νεκρός.

Γιώργης Γιατρομανωλάκης, *Ιστορία* (1982).

- ◆ Τι περιγράφει το κείμενο; Τι μαθαίνουμε για τα πρόσωπα που αναφέρονται;
- ◆ Σχολιάστε τις εικόνες του κειμένου και ιδιαίτερα τις σκηνές του θανάτου.
- ◆ Σχολιάστε τη γλώσσα και το ύφος του συγγραφέα
- ◆ Τι σας έκανε μεγαλύτερη εντύπωση στο κείμενο αυτό; Τι σκέψεις και συναισθήματα σας δημιούργησε;

1. β'.

ΝΑΥΑΓΙΟ

Παλιὸ τὸ σπίτι, πέφτουν σοβάδες
 μειοιοῦνται τὰ πλευρὰ τοῦ τοίχου.
 Ἀπὸ μέσα ἢ μάνα
 ἀπ' ἐξω ὁ ἀντίχειρας τοῦ θεοῦ,
 5 θὰ τὴ λιώσει.
 Σ' ὅποια γωνιὰ κι ἂν πᾶς
 τὰ πράγματα γυρίζουν νὰ σὲ δοῦν,
 ἀπότιστα γελάδια.

 Πίσω ἀπ' τὰ ντουλάπια τῆς κουζίνας
 10 εἶναι ἄλλα ντουλάπια
 καὶ πίσω ἀπ' αὐτά, πάλι ντουλάπια
 ὥς τὸ βυθὸ τοῦ τοίχου
 καὶ τὸ παλιὸ ψυγεῖο.
 Ἐδῶ κοιμίζοντε τ' ἀρθροϊτικά τους χέρια
 15 ἢ κυρὰ Λένη ἢ κυρὰ Μαρία...

 Τὸ σπίτι παλιό, πολυταξιδεμένο
 ἄξαφνα κάνει μνήμες, βουλιάζει.

Μιχάλης Γκανάς. Ακάθιστος Δείπνος (1985).

- ◆ Σε τι αναφέρεται αυτό το ποίημα και πῶς συνδέεται ο τίτλος με το περιεχόμενο
- ◆ Σχολιάστε τις εικόνες του παλιού σπιτιού και του ναυαγίου
- ◆ Περιγράψτε τη δομή του ποιήματος, επισημαίνοντας με ποιο τρόπο αναπτύσσεται η κεντρική ιδέα. Περιγράψτε το ύφος του ποιήματος.
- ◆ Τι σας έκανε ιδιαίτερη εντύπωση σ' αυτό το ποίημα και γιατί;

ΕΝΟΤΗΤΑ Β'

Γράψτε μια έκθεση για ΕΝΑ από τα παρακάτω θέματα. Η απάντησή σας θα πρέπει να βασίζεται σε δύο τουλάχιστον από τα έργα του 3ου Μέρους που μελετήσατε. Αναφορές σε άλλα έργα επιτρέπονται, δεν θα πρέπει όμως να αποτελούν το κύριο μέρος της απάντησής σας.

Το δημοτικό τραγούδι

2. Είτε

α) Πώς παρουσιάζεται το θέμα των συζυγικών σχέσεων στο δημοτικό τραγούδι; Στην απάντησή σας θα πρέπει να αναφερθείτε σε συγκεκριμένα παραδείγματα από τις συλλογές που έχετε μελετήσει.

Είτε

β) Πώς παρουσιάζεται το υπερφυσικό στοιχείο στο δημοτικό τραγούδι; Στην απάντησή σας θα πρέπει να αναφερθείτε σε συγκεκριμένα παραδείγματα από τις συλλογές που έχετε μελετήσει.

Κρητικό Θέατρο

3. Είτε

α) Νομίζετε ότι τα έργα του Κρητικού Θεάτρου μπορούν να συγκινήσουν τον σύγχρονο αναγνώστη ή θεατή; Εξηγήστε τους λόγους.

Είτε

β) Αναφερόμενοι σε δύο έργα του Κρητικού Θεάτρου περιγράψτε μία σκηνή από το καθένα και εξηγήστε για ποιούς λόγους σας έκανε ιδιαίτερη εντύπωση.

Θεατρικά έργα με βυζαντινά θέματα

4. Είτε

α) «Πίσω από το βυζαντινό περίβλημα κρύβονται σύγχρονα θέματα και προβλήματα που θέλει να θίξει ο συγγραφέας». Συμφωνείτε με την άποψη αυτή; Αναπτύξτε την άποψή σας αναφερόμενοι σε δύο, τουλάχιστον, έργα της κατηγορίας αυτής.

Είτε

β) Αναφερόμενοι σε δύο έργα με βυζαντινά θέματα, εξετάστε πώς χειρίζονται οι συγγραφείς την πλοκή.

Ηθογραφία

5. Είτε

α) Σχολιάστε την ψυχογραφική ικανότητα των συγγραφέων χρησιμοποιώντας παραδείγματα από δύο έργα αυτής της κατηγορίας.

Είτε

β) Αναφερόμενοι σε δύο έργα της κατηγορίας αυτής, σχολιάστε τον τρόπο με τον οποίο οι συγγραφείς παρουσιάζουν τη ζωή στην ελληνική ύπαιθρο.

Το αστικό μυθιστόρημα

6. Είτε

α) «Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά των έργων αυτών είναι ότι οι συγγραφείς συσχετίζουν τη διαμόρφωση της προσωπικότητας του ήρωα, και ιδιαίτερα του νέου, με τις οικογενειακές και κοινωνικές συνθήκες στις οποίες έζησε». Συγκρίνετε τον τρόπο που χειρίζονται το θέμα αυτό οι συγγραφείς των έργων αυτής της κατηγορίας που μελετήσατε.

Είτε

β) Ποια είναι η εικόνα της γυναίκας που δημιουργούν οι συγγραφείς της κατηγορίας αυτής; Αναπτύξτε το θέμα αναφερόμενοι σε χαρακτηριστικά και συγκεκριμένα παραδείγματα από τα έργα που μελετήσατε, επισημαίνοντας τις διαφορές.

Πεζογραφία και ιδιαίτερη πατρίδα

7. Είτε

α) Πόσο εξιδανικευμένη είναι, κατά τη γνώμη σας, η περιγραφή της ιδιαίτερης πατρίδας στα έργα που διαβάσατε; Συγκρίνετε δύο έργα της κατηγορίας αυτής επισημαίνοντας τις διαφορές.

Είτε

β) Συγκρίνετε τον τρόπο με τον οποίο δύο συγγραφείς της κατηγορίας αυτής απεικονίζουν τη ζωή και τα προβλήματα μιας μικρής κοινότητας.